

СПОРАЗУМ

између

Тужилаштва за ратне злочине, Република Србија

и

Тужилаштва Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина

О

РАЗУМЕВАЊУ И САРАДЊИ У ОБЛАСТИ ПОДРШКЕ
СВЕДОЦИМА, ОШТЕЋЕНИМА И ЖРТВАМА РАДИ ЊИХОВОГ
УЧЕШЋА У КРИВИЧНОМ ПОСТУПКУ ЗА РАТНЕ ЗЛОЧИНЕ

Тужилаштва за ратне злочине, Република Србија

и

Тужилаштва Босне и Херцеговине, Босна и Херцеговина

(у даљем тексту: Стране потписнице),

Схватајући улогу и важност подршке сведоцима, оштећенима и жртвама ради њиховог учешћа у кривичном поступку за ратне злочине,

полазећи од релевантних међународних стандарда у области заштите и подршке жртвама кривичних дела, а посебно Европске конвенције о међусобном пружању правне помоћи у кривичним стварима, са додатним протоколима и Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода те осталих међународних докумената који су обавезујући за потписнице споразума а који уређују ову материју,

одлучне да ојачају међусобну помоћ и сарадњу,

желећи и да сарађују и унапређују односе из области подршке сведоцима, усагласиле су се о следећем:

Глава

I

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Предмет споразума

Одредбама овог Споразума уређује се сарадња Страна потписница у вези са обезбеђивањем ефикасне заштите, подршке и помоћи сведоцима и оштећенима ради њиховог учешћа у кривичном поступку за ратне злочине, као и унапређење помоћи и подршке у остваривању њихових права у кривичном поступку кроз сарадњу Страна потписница.

Сарадња Страна потписница одвијаће се посредством Службе за помоћ и подршку сведоцима и оштећенима при Тужилаштву за ратне злочине Републике Србије (у даљем тексту: Служба) и поступајућег тужиоца Тужилаштва Босне и Херцеговине или Одјела за истраге и подршку свједоцима Тужилаштва БиХ по овлашћењу тужиоца Тужилаштва Босне и Херцеговине.

Члан 2.

Значење израза

1) Сведок је лице за које се верује да поседује сазнања о извршеном кривичном делу, његовом учиниоцу и другим околностима од значаја за расветљавање кривичног дела и процесуирање окривљених у кривичном поступку те по том основу, сходно националним законодавствима Страна потписница, има својство учесника у кривичном поступку који се води пред Страном потписницом.

2) Оштећени је лице чије је лично или имовинско право

кривичним делом повређено или угрожено.

3) Жртвом се сматра или лице које је извршењем кривичног дела изгубило живот или физичко лице које је претрпело повреду укључујући и физичку, психичку или емотивну повреду или материјалну штету која је проузрокована кривичним делом.

4) У случају када је оштећени који је и жртва изгубио живот извршењем кривичног дела, оштећеним се сматрају и његов брачни друг, лице које је са оштећеним у трајној животној заједници или заједничком домаћинству, сродници по крви у правој линији, браћа и сестре оштећеног, као и лица о којима се оштећени стара.

5) У смислу овог споразума, појмом оштећени обухваћена је и жртва из члана 2. тачка 3. овог Споразума.

6) Сведок са одређеним мерама заштите је сведок који је у једној од Страна, у складу са националним законодавством, добио одређене мере заштите.

7) Индивидуална процена оштећеног или сведока подразумева процену са циљем прилагођавања приступа органа поступка оштећеном или сведоку у односу на постојање ризика од секундарне или поновне виктимизације, застрашивања и одмазде, као и с обзиром на личне карактеристике, као што су старост, пол, родни идентитет и родно изражавање, етничка припадност, расна припадност, религијско убеђење, сексуална оријентација, здравствено стање, инвалидитет, резидентни статус, потешкоће у комуникацији, веза са или зависност од починиоца кривичног дела и претходна искуства у вези са кривичним делима. Приликом индивидуалне процене узима се у обзир врста или природа кривичног дела и околности под којима је оно извршено.

8) Пружање помоћи подразумева поступање Замољене стране по Молби за пружање помоћи у складу са овим Споразумом.

9) Молба за пружање помоћи, у смислу овог Споразума, представља писмено којим се Страна потписница - Молиља обраћа Страни потписници - Замољеној страни ради пружања помоћи.

Члан 3.

Делокруг сарадње

Сходно међународним споразумима потписаним и ратификованим од стране држава Страна потписница и националним законодавствима Страна потписница, сарадња у вези са пружањем ефикасне заштите, помоћи и подршке сведоцима и оштећенима успоставиће се у односу на сведоке и оштећене који су држављани једне Стране потписнице, односно, сведоке и оштећене са пребивалиштем на територији државе једне стране потписнице (Замољена страна), а који су позвани да учествују у кривичном поступку у предметима ратних злочина пред другом Страном потписницом (Страна молиља).

Стране потписнице су, сходно њиховим националним законодавствима, сагласне да сарађују у вези са:

Пружањем помоћи у обављању послова подршке сведоцима и оштећенима, и то пружање психолошке, емотивне, административне, техничке или неке друге подршке у зависности од потреба сведока;

Разменом искустава и информација о сведоку и то у погледу индивидуалних процена сведока и његових потреба;

Извођењем специјалистичких обука, семинара и студијских посета;

Координисањем заједничких активности које су предмет сарадње.

Глава

II

НАЧЕЛА

Члан 4.

Правни оквир и дух сарадње

Сарадња између Страна потписница одвијаће се уз поштовање постојећих релевантних међународних конвенција потписаних и ратификованих од стране држава Страна потписница и унутрашњих прописа држава Страна потписница, ослањајући се на друге релевантне стандарде и најбољу упоредну праксу, а у духу најбољих намера и унапређења међусобне сарадње.

Члан 5.

Ефикасност, координација и комуникација

Сарадња између Страна потписница одвијаће се уз директну и непосредну комуникацију у циљу пружања информација, те координације неопходне за адекватно и ефикасно пружање помоћи у области подршке сведоцима.

Члан 6.

Начело недискриминације и интегритет

Сарадња између Страна потписница одвија се без дискриминације по било ком основу, укључујући пол, расу, боју коже, језик, вероисповест, политичке и друге ставове, национално и социјално порекло, припадност националној мањини, имовински статус, доб, менталну или физичку инвалидност, статус који се стиче рођењем или неки други статус и слободна је од свих видова непримерених утицаја.

Члан 7.

Нарочито осетљиви оштећени и сведоци

Оштећене у поступцима за ратне злочине треба сматрати нарочито осетљивим и треба их заштитити од секундарне и поновљене виктимизације, застрашивања и одмазде, и обезбедити им одговарајућу подршку ради олакшавања опоравка те им треба омогућити довољан приступ правосућу.

Са сведоцима и оштећенима којима су одређене мере заштите у Страни молиљи, поступа се са посебном пажњом и уз сарадњу са запосленима Одељења/Службе, у зависности од тога из којег тужилаштва се по замолници сведок саслушава, а све по упутствима поступајућег тужиоца, Замољене стране.

Глава

III

ФОРМА, ПОСТУПАК И ОБЛИЦИ САРАДЊЕ

Члан 8.

Форма сарадње

Комуникација између Страна потписница одвијаће се директно, по правилу у писаној форми. У писаној кореспонденцији свака Страна потписница користиће свој службени језик и писмо. Свака страна потписница сносиће своје административне трошкове поступања.

Члан 9.

Поступак сарадње

Поступак сарадње Страна молиља иницира подношењем писане Молбе за пружање помоћи у којој се обавезно наводе:

- 1) Основни подаци о кривичном поступку за ратне злочине који се води у страни молиљи;
- 2) Основни подаци о сведоку, односно оштећеном на кога се поступак сарадње односи, довољни за ступање Замољене стране у контакт са сведоком, односно оштећеним;
- 3) Подаци о мерама које се од Замољене стране захтевају у оквиру поступка сарадње и роковима за њихово предузимање.

У изузетним случајевима, Стране потписнице могу предузимати мере и радње и на основу усменог захтева који се мора накнадно писмено образложити и доставити Замољеној страни у разумном року, а најкасније у року од 7 дана.

Замољена страна је у обавези да по могућности поступи по тражењу Стране молиље или да је обавести о немогућности поступања.

Уколико Замољена страна одбије да пружи помоћ и подршку, односно није у стању да је пружи, обавезна је да образложи Страни молиљи због чега није у могућности да удовољи молби.

Члан 10.

Информисање оштећеног и сведока

Страна молиља ће, уз позив за сведочење оштећеном и сведоку у кривичном поступку, доставити и писмо/обавештење којима се сведок и оштећени обавештавају о постојању Одељења/Службе Стране молиље. Ово писмо/обавештење садржи и контакт податке службеника Одељења/Службе за подршку сведоцима Замољене стране, који сведоку може дати више информација о организацији одласка на сведочење пред тужилаштвом Стране молиље.

У складу са могућностима, Одељење/Служба ће писмо/обавештење доставити на језику који сведок, односно оштећени разуме.

Поред информисања путем обавести из става 1-2, овог члана,

Стране потписнице сарађиваће и у информисању сведока и оштећеног о правима у вези са кривичним поступком у којем треба да буде саслушан, као и о правима у вези са организацијом путовања, трошковима боравка и путним трошковима и праву на новчану накнаду, а у складу са претходним договором са Одељењем/Службом стране молиље.

Члан 11.

Други облици сарадње

Стране потписнице сарађиваће и у пружању следећих облика помоћи, на основу писане Молбе за пружање помоћи:

- Координације организовања путовања сведока из државе Замољене стране у државу Стране молиље;
- Индивидуалне процене сведока, нарочито у погледу психолошке и емотивне подршке и помоћи сведоку у припреми за сведочење;
- Прикупљања података који се односе на могуће остваривање имовинскоправног захтева, као и трошкова кривичног поступка;
- Пружању Страни молиљи свих јавно доступних информација потребних ради ефикасног поступања у конкретном предмету, као и корисних генералних информација;
- Пружању других видова сарадње у сврху обезбеђивања ефикасне подршке сведоцима.

Члан 12.

Имовинскоправни захтев

Уколико оштећени подносе имовинскоправни захтев, Замољена страна је у обавези да информише оштећеног о томе какви су докази потребни за остваривање имовинскоправног захтева, те да му у сврху разјашњења по потреби понуди и образац који садржи изјашњење оштећеног у погледу постављања имовинскоправног захтева како у погледу материјалне, тако и у погледу нематеријалне штете.

Овај образац, уколико га оштећени попуни и потпише, не представља

и не подразумева сагласност оштећеног да се кривични поступак против окривљеног води у другој држави. Садржина обрасца треба да буде предмет споразума између обе Стране.

Члан 13. Заштита сведока

Уколико је сведок на кога се односи Молба за пружање помоћи под одређеним мерама заштите или са статусом посебно осетљивог сведока или је добио статус заштићеног сведока, Служба за помоћ и подршку сведоцима и поступајући тужилац Тужилаштва БиХ су у обавези да, када дођу у посед такве информације, а у случају да постоји замолница и потреба за испитивањем таквог сведока, о томе на одговарајући начин обавесте другу страну.

Страна молиља може од Замољене стране на образложени захтев затражити да пружи сведоку потребну полицијску асистенцију (из разлога страха за сопствену безбедност или других оправданих разлога) која може да траје пре, за време и све до повратка сведока из места и државе у којој је давао свој исказ.

Оваква асистенција се може односити и на пратиоца сведока уколико је за таквом пратњом било потребе.

Члан 14.

Испитивање сведока у држави пребивалишта или боравишта

У складу са законодавством Потписница споразума, када услед болести или из других оправданих разлога, сведок не може да се одазове позиву и да сведочи у тужилаштву државе која води кривични поступак, испитивање сведока може да се обави и у држави у којој сведок борави или пребива.

По пријему позива за сведочење, сведок који испуњава услов из става 1. овог члана, треба да на прикладан начин обавести тужилаштво које му је послало позив о разлозима због којих не може да сведочи пред тужилашвом које га је позвало, те по потреби предочи и доказе о тим разлозима.

**Глава
IV**

**ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ
ОДРЕДБЕ**

Члан 15.

Језик и писмо споразума

Овај Споразум је урађен у 6 (шест) једнаких примерака, и то 3 (три) на ћириличном и 3 (три) на латиничном писму, од којих сваки примерак представља оригинал.

Након потписивања овог Споразума, овлашћеним представницима Страна потписница биће уручен по 1 (један) примерак на ћириличном и 1 (један) на латиничном писму.

Члан 16.

**Ступање на снагу, измене и допуне,
отказивање и примена**

Овај Споразум закључује се на неодређено време и ступа на снагу даном потписивања.

Међусобном сагласношћу Страна потписница могу се извршити измене и допуне овог Споразума, које ће ступити на снагу даном потписивања тих измена и допуна од стране Страна потписница.

Свака Страна потписница може да откаже овај Споразум уз претходно писмено обавештење другој Страни потписници. Страна потписница која је најавила отказивање овог Споразума, дужна је да другу Страну потписницу упозна о својој намери најкасније у року од 30 дана пре званичног отказивања и да испуни све претходно преузете обавезе из овог Споразума.

У Сарајеву, 3.новембар 2022.године

Број

A 22/22

Број: А-РЗ 32/22